

χεται. Ὡς ἐκ τούτου γίνεται καὶ ἡ ἀντιστροφή τῶν χρωμάτων, ὅντος εἰς αὐτὸ τὸ τόξον τοῦ ἐρυθροῦ εἰς τὰ ἔσω καὶ τοῦ ἰοχρόου εἰς τὰ ἔξω. Εἶνε δ' ἀτονώτερον ἕνεκα τῶν περισσοτέρων ἀντανεκλάσεων, πρὸς τούτοις δὲ καὶ πλατύτερον τοῦ ἔσωτερικοῦ τόξου.

Οὕτω λοιπὸν διὰ διττῆς θλάσεως καὶ ἀπλῆς ἀντανεκλάσεως ἐξηγεῖται τὸ πρῶτον τόξον, διὰ διττῆς δὲ θλάσεως καὶ διττῆς ἀντανεκλάσεως τὸ δεύτερον. Κατ' ἀναλογίαν ἐξηγεῖται καὶ τὸ σπανιώτερον ὄρατον, ὡς πολλὸ ἀσθενέστερον, τρίτον τόξον καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ταῦτα τὰ φαινόμενα παράγει τὸ ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας παραγόμενον τόξον. Εἰς ἐπόμενον ἄρθρον θὰ ἴδωμεν τίνα φαινόμενα παρουσιάζει εἰς ἀκριβῆ ἐξέτασιν τόξον παραγόμενον δι' ἀνθρωπίνου μέσου, τοῦ πρίσματος, τὸ καλούμενον ἡλιακὸν φάσμα.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Δ. Κ. ΚΟΚΙΔΗΣ.

Ο ΣΤΕΦΑΝΩΘΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ. (4)

Ἀνωφελὲς νομίζομεν νὰ διηγηθῶμεν τὰς ἐν τῷ μεταξὺ λεπτομερείας τῆς ἱστορίας ταύτης, διότι αὗται ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς τὴν μυθιστοριογραφίαν. Τὰ κύρια γεγονότα ἀρκοῦντα εἶναι ὅπως διδάξωσι τοὺς δαφνηφόρους περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν. Πολλοί, ἐλπίζω, ἐκ τῶν μεταγενεστέρων θὰ μὲ δικαιώσωσι, ὅτι δὲν μετεχειρίσθη ἐφευρέσεις εἰς τὴν διήγησίν μου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ νέος μας μουσικὸς ὑπέστη μακρὰν καὶ ὀδυνηρὰν ἀσθένειαν καὶ ἐσώθη διὰ τῶν ἐνδελεχῶν περιποιήσεων τῆς Γεσουάλης. Ἡ πτωχεία εἰσεχώρησεν ἤδη εἰς τὸ ὑπερῶν μὲ ὅλην τῆς τὴν ἔντασιν, καὶ μόνον τριακοσιόδραχμος συνδρομὴ, χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου διὰ τῶν προσπαθειῶν τοῦ φίλου του Σάνδερ, ἤδυνήθη νὰ ἀνακουφίσῃ τὸν ἀτυχῆ Ἀεονῆν καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ταχυτέραν αὐτοῦ ἀνάρρωσιν· ὅταν δὲ εἶδεν ἑαυτὸν ἐντελῶς ὑγιῆ ἔσπευσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὀραϊότερον ὄνειροπόλημά του, νὰ νυμφεῖθῃ δηλαδὴ τὴν ὀραίαν Ῥωμαίαν τοῦ ἄνδρος τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπιδειξέως.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος μα-

θῶν ἀπὸ τὸν Σάνδερ τὰ συμβάντα τοῦ Ἀεονῆ, ὑπεσχέθη ἐν λιβρέτον (libretto) ἐκ μιᾶς πράξεως, καὶ τῶντι ἡ ὑπόσχεσις του ἐτηρήθη. Ὁ φίλος ἔφερεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τὸ πολυτίμητον τοῦτο δῶρον, ὅπερ εἶναι ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως χορηγομένη πρὸς τοὺς πρωταγωνιστάς τῆς Ῥώμης. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἦτο ἐξαίσιον καὶ ἐξήρχετο τοῦ γραφείου τοῦ καλλιτέρου καλλιγράφου. Ὁ τίτλος ἔλαμπε μεταξὺ δύο φαντασιωδῶν πτηνῶν, τὰ ὅποια ἐκράτουν τὰ ἄκρα αὐτοῦ διὰ τοῦ βράμφους των. Ἀνεγίνωσκε τις· Προῖξ τοῦ χωρίου. Ποίημα τοῦ Κυρίου... Μελοδράμα κωμικόν, εἰς μίαν πράξιν. Πρόσωπα· ὁ πατέρ Μιχαήλ, ὁ ἐπιστάτης — Μανιῶ, ἡ θυγάτηρ του — ὁ Ἰωάννης, ὁ ἄνθρωπος τοῦ πημάτων — ὁ Μπαρής — Χορὸς χωρικῶν.

ΧΟΡΟΣ.

Τί χαρά, τί χαρά

Στὴ γιορτῇ

Ποῦ θὰ γενῇ

Θὲ νὰ τρέξουν τὰ χωριά.

Εἰς τὴν τρίτην σελίδα ἀνέγνωσε τὴν ὥδην τῆς Μανιώ.

Ἐλα γλυκιά μου κοπελιά

Χόρευσε καρτσιλαμά,

Ποῦ θὰ παίζουσι τὰ βιολιά·

— Ἐγὼ σοῦ λέγω δὲν μπορῶ

Πάρε ἄλλη στὸ χορὸ

Ὁ ἔρωτας κρύπτει· ἐδῶ

Καὶ μ' αὐτὸν ἀναχωρῶ.

Εἶναι ἀφελὲς, εἶπεν ὁ Σάνδερ, εἶναι φυσικόν.

— Μάλιστα, διέκοψεν ὁ Ἀεονῆς, μεταχειρίζονται τὰς δύο ταύτας λέξεις, ἀφελὲς, φυσικόν διὰ νὰ παραστήσουν τὴν ἀνοησίαν τῶν χωρικῶν...

— Δὲν ἀναγινώσκεις τὸν διάλογον; τῷ εἶπεν ὁ Σάνδερ.

— Τὸν ἀναγινώσκω τροχόδην ἀναφυλλίζων... Ὑπάρχουν λέξεις αἵτινες μοὶ προξενοῦν σπασμούς. Ποίαν λύσαν ἔχουν νὰ θέτῃσιν αὐτὰ τὰ χωρικά κορακιστικά παντοῦ! Διέτρεξα ὅλα σχεδὸν τὰ περιχώρα τῶν Παρισίων, καὶ ἤκουσα τοὺς χωρικοὺς ὁμιλοῦντας κακῶς, ὡς ὁ παρισιανὸς ἰδιοκτήτης μου, ἀλλὰ δὲν ἤκουσα ποτὲ αὐτὰ τὰ κορακιστικά προφερόμενα ἀπὸ τὰ λεγόμενα ταῦτα τέκνα τῆς φύσεως. Εἰς τὸ διάβολο καὶ τὸ libretto! δὲν τὸ θέλω... Μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ συνδύσω δύο λέξεις ἐκ τῶν μωρολογιῶν τούτων.

— Ἀλλὰ, παρετήρησεν ὁ Σάνδερ εἰς ὕψος κω-

μικόν, ἐπειδὴ οἱ κανονισμοὶ δὲν χορηγοῦν εἰμὴ μίαν μόνον πράξιν εἰς...

— Ἀδιαφορῶ πολὺ διὰ τοὺς κανονισμοὺς, διέκοψεν ὁ Λεοντῆς, ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι σωστός· ἐὰν ὁ Ροσσίνης ἦτο πρωταγωνιστὴς τῆς Ρώμης, καὶ ἂν παρίστα τὸν Γουλιέλμον Τέλλον (αὐτὸς ὁ ποιήσας ἀριστουργήματα ἐν διαστήματι 20 ἐτῶν) καὶ τῷ ἔλεγον, καύσατε τὰς πέντε σας πράξεις, ἀντίκεινται εἰς τοὺς κανονισμοὺς! ἰδοὺ ἐν χειρόγραφον εἰς μίαν πράξιν ἐργασθῆτε ἐπ' αὐτοῦ!..

— Ὅα τῷ ἔλεγον ταῦτα, παρετήρησεν ὁ Σάνδερ, οἱ κανονισμοὶ θὰ ἐφόνευον τὸν Ροσσίνην ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του.

— Ὅα ἐφόνευον προσέτι τὸν Μοζάρτ καὶ τὸν Βέμπερ, ὅπως θὰ φονεύσῃ καὶ ἐμέ. Βλέπεις, φίλε μου, εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν κάμνουν εἰμὴ τοιαῦτα ἀνακόλουθα πράγματα. Οἱ Γάλλοι παρακολουθοῦνται ἀπὸ τῆς κοιτίδος μέχρι τοῦ τάφου ἀπὸ βραβευμένων καὶ στεφανηφόρους ὑπὸ τὴν πρόφασιν νὰ διεγείρῃσιν τὴν ἀντιζηλίαν. Ἰπάρχουν πάντοτε ἐν τοῖς Λυκείοις καὶ ταῖς ἀκαδημίαις ἑγγράφα στεφάνων διὰ τὰ μέτωπα πάσης ἡλικίας, καὶ αἱ ἀμοιβαὶ αὗται αἱ διασκεδάζουσιν τοὺς δίδοντας, προξενοῦσι συχνάκις τὴν δυστυχίαν τῶν λαμβανόντων αὐτὰ σπουδαστῶν... Οἱ Κινέζοι δὲν εἶχον βραβεῖα καὶ ἀκαδημίας, καὶ ἐν τούτοις ἐφεύρον ὅλα ὅσα ἡμεῖς ἐφεύρομεν. Οἱ Αἰγύπτιοι δὲν εἶχον οὔτε βραβεῖα οὔτε ἀκαδημίας, καὶ ὅμως ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς τέχνης, ἐτελειοποίησαν τὴν θαυμασίαν ἀρχιτεκτονικὴν των, διώρυξαν τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Σουέζ καὶ τὰς πεδιάδας τοῦ Νείλου· ἀνήγειραν τὰς πυραμίδας, ἐκαλλιέργησαν ἄπειρον ἔρημον, ἐγονιμοποίησαν τὸ Δέλτα καὶ ἐφεύρον πολλὰ, ἅτινα ἐξέπληξαν καὶ αὐτοὺς τοὺς καλλιτέχνας. Οἱ Ἰνδοὶ ἐπίσης οὔτε βραβεῖα εἶχον οὔτε ἀκαδημίας καὶ ὅμως ἐδημιούργησαν τὰ ἐξαισια καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς Ἰάβας. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν εἶχον οὔτε βραβεῖα οὔτε ἀκαδημίας οὔτε λεξικά, καὶ ἐν τούτοις ὕψωσαν τὰς ὥραιας τέχνας εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς τελειοποιήσεως, ἀνήγειραν τὸν Παρθενῶνα, τὸν ναὸν τῆς Ἀπτερου Νίκης, τὸ Πάνθεον τοῦ Ἀγρίππα, ἐδημιούργησαν μελλιρρήτους γλώσσας καὶ διέλαμψαν πανταχοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀφρικῇ ἐγλυφάν ἕνα ὁλόκληρον κόσμον ἀγαλμάτων, καὶ ἀπέκτισαν ῥήτορας καὶ ποιητάς, οἵτινες θὰ ἀπελπίζωσιν ἅπαντας τοὺς ποιητάς τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

— Ἐμπρός, φίλε μου, εἶπεν ὁ Σάνδερ μὴ λυπῆσαι τόσον· φρόντισε περὶ τῆς ἀναρρώσεώς σου, ὅπως μὴ ὑποτροπιᾷς ἡ ἀσθενεία σου· εἶσαι καλλιτέχνης, λάβε παράδειγμα ἐμέ...

— Ἄ! σὺ δὲν ἔχεις γυναῖκα, διέκοψεν ὁ Λεοντῆς, ἐπομένως δὲν ἔχεις νὰ φροντίσῃς περὶ τῆς ζωῆς ἄλλου τινος...

— Νόστιμος εἶσαι, Λεοντῆ! Ἐγὼ ζῶ διὰ τῆς φιλαυτίας μου, ἥτις ἐπέχει τύπον γυναικὸς εἰς ἐμέ· καὶ ὅταν ἡ φιλαυτία μου μοὶ ὑποτονθορίσῃ «Προσεβλήθην», ἡ καρδιά μου σπαράσσεται μετ' αὐτῆς. Ἰδοὺ δὲ τί μοι συνέβη χθές. Εἰς ἑκατομυριοῦχος, μὲ προσεκάλεσε διὰ τινὰ ἐργασίαν, ἐγὼ δὲ ἔτρεξα φέρων μαῦρον ἐπενδύτην, τὸν ὁποῖον εἶχον ἐνοικιάσει διὰ τρία φράγκα εἰς τὸ πρόστειον τῆς Μοντμάρτρης. Ἡ χαρὰ μοὶ ἔδιδε πτέρυγας εἰς τοὺς πόδας. Φθάσαντα δὲ εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνου, μὲ ἀναγγέλλουσι διὰ τοῦ ἐξῆς πομπώδους τίτλου. «Ὁ Κ. Σάνδερ δὲ Κολομβόν, ζωγράφος ἱστορικῶν ἀντικειμένων.» Τὸ μῦριον δὲ εἶχε προσθέσει αὐτοπροαιρέτως ὁ θαλαμηπόλος· ἐγὼ δὲ πλήρης χαρᾶς κομβόνω τὸν ἐπενδύτην μου διὰ νὰ κρύψω τὸ ἐξρακωμένον ἐσωκαρδίον μου, καὶ εἰσέρχομαι μὲ πρόσωπον ὑψιτενές. — Κύριε, μοὶ λέγει ὁ ἑκατομυριοῦχος, εἰς ὁποίαν τιμὴν ἐργάζεσθε εἰκόνας φυσικοῦ μεγέθους; — Ὅσῃ μοὶ δώσει ἡ γενναιότης τοῦ πρωτοτύπου, εἶπον ἐγώ. — Ὅχι, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος μειδιῶν, ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος θετικὸς καὶ ἀνατεθραμμένος εἰς τὴν ἀγγλικὴν σχολήν· εἰπατέ μοι τὸ ποσόν. — Χίλια σκούδα, εἶπον ἐγὼ μὲ ὕψος μετριοφροσύνης. — Εἶναι εἰκὼν γυναικὸς, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος. — Τότε λοιπὸν, προσέθηκα ἐγώ, χίλια φράγκα περὶ πλέον, ἕνεκα τῶν λεπτογραμμῶν αἵτινες εἶναι πολὺ δύσκολοι. Ὁ Κ. Δουβούρ ἀπαιτεῖ ἐξακισχίλια φράγκα καὶ δὲν εἶναι ἐργασία τῆς Ρώμης. — Διάβολε! διάβολε! ζητεῖτε πολὺ, ἀπήντησεν ὁ ἑκατομυριοῦχος... δὲν θὰ συμφωνήσωμεν ποτέ... Ἐν τούτοις δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς κοπιᾶσῃ εἰς μάτην... Εὐαρεστήθητε νὰ μὲ ἀκολουθήσητε. Ἐγὼ τότε τὸν ἠκολούθησα, καὶ ἐκεῖνος μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸν ἀχυρῶνα τοῦ μεγάρου του. — Ἰδοὺ, μοὶ εἶπεν, εἰς μεγαλοπρεπὲς ἵππος, θαυμάσιος καὶ ἄνευ λεπτογραμμῶν. Εἶνε ἀγγλικὸς καὶ ὄνομάζεται Σπάρκ. Τί θέλετε διὰ νὰ τὸν ζωγραφίσῃτε; Ἡ φιλαυτία μου τότε μοὶ ἀνέκραξεν. «Ἐνθυμήθητι τὸν Πάτροκλον, τὴν Θέτιδα, τὴν Ἥραν, ἢν κατεβίβασες ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ μὴ ζωγραφῇς ἄλλο πλὴν τοῦ Ῥήσου μετὰ τοῦ Ὀδυσσεύς»

καὶ τοῦ Διομήδους! Ἄφ' ἐτέρου δ' ἐνοικιασθεὶς ἐπενδύτης μου ἐκραύγαζεν. «Ἐνθυμήθητι τὸ ἐνυπόθηκον ὠρολόγιόν σου, τὰ τρία φράγκα τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῶν ἐνδυμάτων καὶ τὸ αὐρινόν σου πρόγευμα!» Ἡ φιλαυτία μου ἐξηυμενίσθη ἀμέσως καὶ ἐζήτησα δεκαπέντε λουδοβίκεια, ἐξ ὧν τὰ πέντε προκαταβολὴν, ὅπερ μοὶ παρεχωρήθη, ὥστε βλέπετε, ὑπῆγα μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ζωγραφήσω εἰκόνα γυναικὸς καὶ ἀντ' αὐτῆς κατήντησα νὰ ζωγραφήσω ἵππον. Βεβαίως ἀντὶ νὰ σπουδάσω εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Φλωρεντίας καὶ τῆς Ἑνετίας, προτιμότερον ἦτο νὰ μὲ ἄφιναν τρία ἔτη νὰ σπουδάσω εἰς τὸ ἱπποστάσιον τοῦ βασιλέως.

— Αὐτὸ πάσχομεν καὶ ἡμεῖς, οἱ τελειοδιδασκατοὶ τῆς μουσικῆς, εἶπεν ὁ Λεονῆς. Μᾶς στέλλουσιν εἰς τὴν Ῥώμην, τὴν λαμπροτέραν καὶ σεβασμιωτέραν τῶν πόλεων διὰ νὰ λάβωμεν τὰς ὑψηλὰς ἐκείνας ἐμπνεύσεις, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν μέγαν μουσικόν, μᾶς συνειθίζουσιν εἰς τὸν πανηγυρικὸν τῆς Ῥώμης ὀρίζοντα μέχρις οὗ φθάσωμεν καὶ εἰς τὰς πέντε πράξεις τῆς λυρικῆς δραματοποιίας, καὶ ἔπειτα μᾶς καταδικάζουσιν εἰς τοὺς βαναύσους ἐκείνους καὶ ἑλεεινούς ἥχους, ὥστε ἀντὶ νὰ μᾶς στείλωσιν εἰς τὸ Βατικανόν, καλλίτερον θὰ ἦτον νὰ μᾶς πέμπωσιν εἰς Βουγιβάλ ἢ εἰς Σιατοῦ, διὰ νὰ συνειθίσωμεν ὑπὸ τὰς μνηλέας εἰς ὅ,τι ὀνομάζουσι *φυσικὸν καὶ ἀπλοῦν*.

— *Φυσικὸν καὶ ἀπλοῦν*, ἐψιθύρισεν ὁ Σάνδερ μεδιῶν.

— Α! ναί, ὑπέλαβεν ὁ Λεονῆς· τὰς δύο ταύτας λέξεις ἐφεύρον οἱ ἀπόμαχοι ῥήτορες, οἵτινες δὲν ἐξῆλθον ποτὲ ἀπὸ τὸ πέμπτον ὁρόφωμα τῆς συνοικίας Μουφτάρ. Βέβαια, τὸ *ἀπλοῦν* εἶναι ὠραῖον πρᾶγμα, καὶ τὸ *φυσικὸν* ἐπίσης, ὅταν ἡ ὑπόθεσις τὸ ἀπαιτῇ. *Μιμήθητε τὴν φύσιν*, σὰς λέγουσιν οἱ ῥήτορες αὐτοί· ἀλλ' ἡ φύσις δὲν εἶνε φυσικὴ ὡς τὴν ἐννοοῦσιν. Εἶνε ἀπλὴ εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ θεσπεσία εἰς τὰς Ἄλπεις. Διέρχεται ὅλον τὸ διάγραμμα τοῦ πληκτροφώνου τοῦ σύμπαντος. Ἀπὸ τὴν γλυκεῖαν αὖραν μεταβαίνει εἰς τὴν καταιγίδα τῶν τροπικῶν. Ἀπὸ τὸν ψιθυρισμὸν τῶν φύλλων εἰς τὸν κρότον τῆς βροντῆς. Ἀπὸ τὴν ἡρεμον θάλασσαν εἰς τὴν καταπληκτικὴν τρικυμίαν. Ἀπὸ τὸν κελαιρισμὸν τοῦ ῥύακος εἰς τὸν μυκηθμὸν τοῦ καταβράκτου τοῦ Νιαγάρα. Θέτει τὸ μικρὸν φυτὸν παραπλεύρως τοῦ κέδρου τοῦ Λιβάνου. Ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἔχει τὴν ψάμμον καὶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τὸ ἀχανές. Λοιπὸν, ναί· θὰ μιμηθῶμεν τὴν φύσιν, ἀλλ' ὅχι τὴν

φύλαρον ἐκείνην τῶν ῥητόρων, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ καὶ εὐγλωττον τοῦ Θεοῦ.

— Ἐχεῖς δίκαιον! ἀλλὰ καὶ αὐριον θὰ σοὶ εἴπωσι *Μιμήθητι τὴν φύσιν*, κάμε *ἀπλοῦν* καὶ *φυσικόν*. Αὐτοὶ εἶνε λόγοι στερεότυποι.

— Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἄρα ἀντίδοτόν τι κατ' αὐτῶν; εἶπεν ὁ Λεονῆς σταυρῶν τὰς χεῖρας.

— Πολὺ ἀφελὴς εἶσαι, μικρὲ μουσικέ μου. Ὑπάρχουσι τάχα ἀντίδοτα εἰς ὅλα τὰ πράγματα; Ἡ ἀπειρία εἶνε ἀσθένεια ἀθεράπευτος καὶ ἔως συντελείας τοῦ αἵωνος εἶναι ἀδύνατον νὰ εὗρεθῇ ἡ ἰατρεία αὐτῆς. Ὡστε εἰς μάτην ἐπανέστης κατὰ τῆς λέξεως *συνδρομὴ*, ἥτις ἐφηρμόσθη εἰς τὰ δεκαπέντε Λουδοβίκεια, ἅτινα ἔλαβες.

— Καὶ βέβαια! ἡ λέξις *συνδρομὴ* εἶναι πολὺ ταπεινωτικὴ καὶ προτιμῶ μᾶλλον νὰ λάβω τὴν *συνδρομὴν* ἐνός πιστολίου ἢ νὰ ἀπευθύνω νέαν αἴτησιν.

— Εἶνε καθὼς τὸ νοσοκομεῖον τῶν ἀνιάτων, ὑπέλαβεν ὁ Σάνδερ. Ὁ εἰσερχόμενος ἐκεῖ βλέπει τὴν καταδίκην τοῦ γεγραμμένῃ ἐπὶ τῆς θύρας, ὡς νὰ τῷ λέγουν. Μὴ ἔχης πλέον ἐλπίδα, εἶσαι ἀθεράπευτος! Καὶ ὅμως αὐτὸ μῆτε εὐγενές, μῆτε χριστιανικόν εἶνε, διότι εἰς αὐτὸ τὸ νοσοκομεῖον ὑπάρχει εἰς ἱερὸς, ἅπαξ τοῦ ἔτους ἀναγινώσκων τὴν ἱστορίαν τοῦ Λαζάρου, ὅστις ὡς γνωρίζεις, ἦτο διὰ βίου ἀνιάτος καὶ ἀφοῦ ἀπέθανε, μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἰάθη καὶ ἔγεινεν ἐπίσκοπος Γαλατίας.

— Τῷ ὄντι, εἶπεν ὁ Λεονῆς, ἡ λέξις *ἀνιάτος*, οὐδέποτε θέλει ἐξαλειφθῇ.

— Ὡς καὶ ἡ *ἀπόμαχος*, ὑπέλαβεν ὁ Σάνδερ. Τὶ ὠραῖον πρᾶγμα εἶνε νὰ εἴπῃ τίς εἰς ἓνα στρατιώτην. Φίλε μου, δὲν ἀξίζεις πλέον τίποτε, ὅπερ δηλοῖ ἀπόμαχος. Βέβαια ἡ συνήθεια ἐξαφανίζει τὴν κακὴν σημασίαν καὶ ὁ στρατιώτης αὐτὸς δολογοεῖ τὴν κακὴν του κατάστασιν λέγων «δὲν ἀξίζω τίποτε,» ὡς ἂν ἠννόει «εἶμαι πολὺ καλὰ.»

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Λεονῆς, θὰ παραστήσωσι κἀνὲν δῖραμα ἐκ τοῦ διαγωνίσματος τῆς Ῥώμης;

— Ναί, φίλε μου, ναί. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς τάξεως τῶν μουσικῶν, τοῦλάχιστον πεντήκοντα διαγωνίσματα τῆς Ῥώμης ὑπάρχουσιν· ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξ ἑπτὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπέτυχον, τὰ δὲ λοιπὰ κατ' εὐτυχίαν ὅχι, διότι ἂν καὶ τὰ πεντήκοντα ἐπετύγχανον, θὰ εἴχομεν ἑκατὸν δράματα ὀλιγώτερα, καὶ ἀπὸ τριάκοντα ἤδη ἑτῶν δὲν παριστῶσιν εἰμὴ τὸν Ῥοβέρτον Διάβολον καὶ τοὺς Οὐγενότους, καθὼς δὲ ὑπάγο-

μεν αὐτὰ θὰ παριστάνωσιν αἰωνίως. Τὸ κοινὸν ἔχει οὗς ἀφιλόκαλον, ὅταν πρόκηται περὶ νέας μουσικῆς καὶ ἐνασμενίζεται εἰς τὴν παλαιάν. Ἄν εἶχομεν ἑκατὸν ἀριστουργήματα ἐκ τῶν διαγωνισμάτων τῆς Ῥώμης, τί λέγω ἑκατόν! πολὺ ὀλιγώτερα, πεντήκοντα, εἴκοσι πέντε, δέκα, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ τὰ παραστήσωμεν. Ἀπεναντιῆχ οἰμεν φάλαγγα ὅλην γιγάντων, οἵτινες δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῆς Ῥώμης, καὶ οἵτινες ὀνομαζόνται Ῥοσσίνης, Ὡβερ, Μαγιερβερ, Βελλίνης, Δονιζέτης, Δεβέρ, Μοζάρτος, Ἑρόλδος κλ. Ἐκεῖνοι ἤθελον ἔχει τὰ πρωτεῖα, διότι ὡς καὶ τοιοκοὶ τῶν Παρισίων ἀγαπῶσι καλλίτερον, ὅτι γνωρίζουσιν παρ' ὅ,τι δὲν γνωρίζουσιν. Θὰ παρασταθῇ ἐν δρᾶμα νέον δεκάκις, ἀλλὰ πάλιν θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ παλαιά, τὰ ὅποια δυστυχῶς διὰ τοὺς νέους εἶνε πολὺ νέα, καίτοι παλαιά, καὶ τὰ ὅποια θέλουσιν εἶσθαι μᾶλλον ζωντανὰ ὅταν ἀποθάνωσι. Τοιοῦτοτρόπως στέλλουσι ἕνα τελειοδιδάκτον εἰς Ῥώμην καὶ φαίνεται ὅτι τῷ δίδουσι τὴν σύστασιν αὐτήν. «Μὴ προσπαθήσῃς νὰ κάμῃς ἀριστουργήματα, διότι ὑπάρχουσιν ἀρκετά. Περιδιάβασον μόνον εἰς Βίλλαν Βοργεζίαν, παίξε τὸ δομινὸ εἰς τὸ καφενεῖον τοῦ Ἑλληνοῦ, καὶ σπούδαςον τὴν μεγάλην ποίησιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ὀρίζοντος διὰ νὰ συνθέσῃς μίαν πρᾶξιν δράματος κωμικοῦ διὰ τοὺς χωρικοὺς τοῦ Βοργιάλ.»

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Λεονῆς, συσπῶν τὰς χεῖρας τοῦ ἡνωμένου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, οὐδένα βλέπω πόρον, ἀπελπισία παντοῦ καὶ . . . θὰ μεταβιάσῃς τὸ δρᾶμα αὐτὸ εἰς τὸν διευθυντήν;

— Ναί· πλὴν τί νὰ εἶπω;

— Ὅ,τι θέλεις· αὐτὸ μοι εἶνε ἀδιάφορον.

— Πρῶτον νὰ τελειώσῃ τὸν ἵππον μου καὶ τὰ κέρδη διανεμόμεθα ὡς φίλοι.

— Καὶ ἔπειτα;

— Ἐπειτα, θὰ εὐρεθῇ πάντοτε καὶ τί. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ μέλλον, διότι ἐκεῖνο μόνον ἔρχεται . . . Μία ἰδέα. . . Ὡ! ἂν τὴν εἶχε κἀνεὶς ὑπουργός! Ἄν ἡ τριετής ὑποτροφία τῶν χιλίων σκούδων, ἡ διδομένη εἰς τὸ διαγώνισμα τῆς Ῥώμης, ἡ δύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς; Ἐ! Πῶς εὐρίσκεις αὐτὸ τὸ φάρμακον; Αὐτὸ δὲν καταστρέφει τὸ Κράτος, τοὺναντίον δὲ ἤθελεν εἶσθαι πολὺ ὠφέλιμον διὰ τοὺς πτωχοὺς ἐκείνους νέους, οἵτινες εὐρίσκονται κατεστραμμένοι, καθ' ἣν στιγμήν ἔχουσιν ἀνάγκην ὀλίγων χρημάτων, διὰ νὰ κάμωσι τὸ πρῶτον βήμα εἰς

— Ἡ ἰδέα σου εἶνε ἐξαίρετος, εἶπεν ὁ Λεονῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ σκέπτομαι ὡς ἐγωιστής, δὲν θὰ μοὶ χρησιμεύσῃ, εἰμὴ μετὰ θάνατον. Πρέπει νὰ κάμῃ τις εἴκοσι τοῦλάχιστον ἀναφοράς εἰς τὴν Βουλὴν τῶν πατρικίων καὶ εἰς τὴν τῶν Κοινοτήτων, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἐν ἀποτέλεσμα. Βλέπεις ὅτι ἡ λήξις ἐγγίζει εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλῆρας.

— Ἀδιάφορον, εἶπεν ὁ Σάνδερ, ἐγὼ δὲν παραιτοῦμαι τῆς ἰδέας μου, διότι εἶνε θυγάτηρ μου, καὶ αὕτη θὰ σώσῃ τὸν πατέρα της. Διάβολο! ἂν εἶχον χίλια σκούδα ὑποτροφίαν, θὰ ἐτελείωνον τὸν Ἀννίδαν μου ἐν Καπούη, ἀριστούργημα! θαῦμα! τὸ γνωρίζεις; Ἀλλ' ἂς ὑπάγῃ νὰ τελειώσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ ἵππου μου.

Καὶ σφίγγας τὴν χεῖρα τοῦ Λεονῆ, ἔλαβε τὸ βιβλιάριόν του, λέγων ἐπανειλημμένως φιλόφρονας λόγους εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ ἐξῆλθε.

Ἡ Γεσουάλδη εἰργάζετο εἰς τὸν μικρὸν της θάλαμον καὶ οὐδὲν εἶχεν ἀκούσει ἐκ τῆς συνδιαλέξεως ταύτης.

Ἐκτοτε ἡ δυστυχία ἔκαμε νέας προόδους εἰς τὸ ὑπερῶν, ὁ χειμὼν ἐπῆλθε μὲ τὰ δεινὰ αὐτοῦ, μὲ τὰς θλίψεις καὶ μὲ τὰς στενοχωρίας του. Ὁ οἰκοδεσπότης, εἰδεχθὴς καὶ ἀποτρόπαιος, συνεχῶς ἐπεσκέπτετο αὐτὸ ὅπως ἀπαιτήσῃ δύο ἐνοίκια, λέγων ὅτι ἡ δουλειὰ ὑπῆγαινε πολὺ κακὰ. Τὸ ἄνθρωπόμορφον ἐκεῖνο φάντασμα ἐφόβιζε τὸν Λεονῆ καὶ τῷ ἐπροξένει ἀγωνίας ἀνεκφράστους, διότι δὲν εἶχε λάβει ἐκ φύσεως τὸν ἀμέριμον ὀργανισμόν τοῦ πιστωτοῦ.

Ἦχος κώδωνος, ἔχων πάντοτε τὸ αὐτὸ διάγραμμα, ὥθησις αἰφνιδια τῆς θύρας, ἀπλοῦς κρότος βημάτων, ἀνεπόλει εἰς τὸν πτωχὸν μουσικὸν τοιαύτην φρίκην, ὡς ἂν ἐσάλπιζεν ἡ σάλπιγξ τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ κόσμου. Ἡνοίγε τρέμων καὶ ὠπισθοδρόμει ἐκ φρίκης ἐνώπιον τοῦ ἀμειλίκτου ἐκείνου φαντάσματος, ὅπερ ἤρχετο νὰ τῇ παραπνεθῇ διὰ τὴν κακοδαιμονίαν τῶν ἰδιοκτητῶν. Ὁ Λεονῆς παρετήρει τότε τὸ ἀνώγαλον, ὡς ἂν ἐπεθύμει νὰ καταμετρήσῃ τὰ τέσσαρα αὐτοῦ ὀροφώματα· ἀλλ' εἰς λόγος τῆς γυναίκος του, τὸν συνεῖχεν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου καὶ τὸν ἡνάγκαζε νὰ ζητῇ ὑποτραυλίζων ὀκταήμερον ἀναβολὴν ἀποτίσεως τοῦ ἐνοικίου.

Μιᾶ τῶν ἐσπερῶν, ἐνῶ ἐπανήρχετο ἐκ Λουξεμβούργου, ἔσχεν ἰδέαν παράδοξον, τὴν ὅποιαν ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν τὴν ἐπιούσαν ἅμα ἐξυπνήσας, χωρὶς νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν γυναῖκά

νὰ γράψῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν.

«Κύριε Ἰπουργέ!

«Χθὲς διερχόμενος τὸν χρυσομηλῶνα τοῦ Λουξεμβούργου, μεγαλοπρεπῆ ὑπόστεγον κήπον, λαμπρῶς θερμαινόμενον ὑπὸ θερμαστρῶν ἀνθρωπίνων, εἶδον δύο χρυσομηλέας νεκράς καὶ ξηρανθείσας εἰς τὰ κιβώτια αὐτῶν ἀριθ. 16 καὶ 17. Τὰ δυστυχή αὐτὰ δένδρα, εἶχον ὅλας τὰς περιποιήσεις καὶ τὴν θερμότητα, ἀλλ' ἦσαν εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν τοῦ γήρατός των. Δὲν τὰ ἐφόνευσεν ὅθεν ὁ χειμὼν. Ἐπομένως τολμῶ, κύριε Ἰπουργέ, νὰ σᾶς ζητήσω τὸ δικαίωμα τῆς διαδοχῆς ἐπὶ τῶν δύο ἐκείνων χρυσομηλεῶν δι' ἐμὲ καὶ τὴν γυναῖκά μου, ὅπως κατοικήσωμεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ προτεχοῦς ἔαρος ἀνευ πληρωμῆς. Δὲν θέλετε δὲ βεβαίως ἀρνηθῆ τὴν φιλανθρωπίαν εἰς δύο ἀνθρώπινα ὄντα, ἀποθνήσκοντα ἐκ τοῦ ψύχους, ἐνῷ παρείχατε ταύτην εἰς δύο δένδρα.

»Ἐχῶ τὴν τιμὴν, κ. τ. λ.

«Λεονῆς Ρ.

»Κάτοχος τοῦ βραβεῖου τῆς Ρώμης, ἐν ὁδῷ, Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσώ».

Γνωρίζω καλῶς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὅτι δὲν θὰ μᾶς φυτεύσωσιν εἰς τὰ δύο ἐκεῖνα διαθέσιμα κιβώτια· ἀλλ' ὅπως δὴποτε εἰδοποιῶ ἐγὼ τὸν ὑπουργὸν, καὶ πιθανὸν νὰ προκύψῃ καλὸν τι.

Δυστυχῶς οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι τὰς ἀναριθμητοὺς ἐπιστολάς, ἅς καθ' ἑκάστην λαμβάνουσιν. Εἰς γραμματεῦς εἶν' ἐπιτετραμμένοι νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ, καὶ τὰς μὲν ἀξίας προσοχῆς θέτει ἐκ δεξιῶν του, τὰς δ' ἐπιλοιποὺς θέτει ἐξ ἐωνύμων του, καὶ δὲν παρουσιάζει εἰς τὸν ὑπουργὸν εἰμὴ τὰς πρώτας. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν λοιπὸν οὗτος ὑπάλληλος, οὐδὲ μέχρι τέλους ἔλαβε τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολήν τοῦ Λεονῆ, ἀλλ' ὑψώσας τοὺς ὤμους, ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐωνυμον μέρος.

Ἡ ἀπάντησις λοιπὸν ἐπὶ πολὺ περιεμένετο, ἀλλὰ δὲν εἶχε ποσὼς φθάσει. Τέλος ἡ τελευταία δοθεῖσα παρὰ τοῦ ιδιοκτῆτου προθεσμία ἔληξε, πέμπτην δὲ ὥραν ἐκτύπα τὸ ὥρολόγιον τοῦ ἀγίου Εὐσταθίου, ὅτε ἠκούσθη ὁ ἀπαίσιος κώδων τοῦ ιδιοκτῆτου. Ἡ νύξ ἐβασίλευεν εἰς τὸ ὑπερβρον, καὶ τὸ κηρίον, ὅπερ ἔμελλε νὰ διασκεδάσῃ τὸ σκότος, ἔκειτο ἀκόμη εἰς τὸ κατὰσθημα τοῦ παντοπώλου. Καὶ ὅμως ὁ Λεονῆς ὑπεχρεώθη ν' ἀκοίξῃ εἰς τὸν βασιλέα τοῦ οἴκου, ὅστις εἰσῆλθεν εἰδεχθέστερος ὑπὲρ ποτε ἔνεκα τοῦ σκότους, καὶ

ἐζήτησε τὸ ἐνοίκιον αὐτοῦ διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου, δι' οὗ ἤθελε ζητήσῃ τις ἐλεημοσύνην. Εἰς τὸν ταπεινωτικὸν αὐτοῦ τρόπον, μανία κατέλαβε τὸν Λεονῆν, βλέποντα ἄνθρωπον βαθύπλουτον δμιλοῦντα ὡς ἂν ἦτο πάμπτωχος, καὶ ἐξέβαλε τὸν ιδιοκτῆτην ἐκ τοῦ δωματίου του.

— Κύριε, ἀνέκραξεν ἐκεῖνος ἀλλάζων τόνον, θὰ ἐξέλθῃτε αὔριον, καὶ ἐγὼ κρατῶ τὰ ἐπιπλά σας.

Ἡ Γεσουάδῃ ἔτρεξεν ἀκούσασα τὸν θόρυβον διὰ νὰ πρᾶνῃ τὴν ὁργὴν τοῦ συζύγου της· ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἡ μελωδικὴ φωνὴ εἶχε χάσει τὸ κράτος της, καὶ ἡ δρόσος δὲν ἠδύνατο νὰ σβύσῃ τὸ ἠφαίστειον.

Φρίκη παγετώδης κατέλαβε τὴν πτωχὴν ἐκείνην ἐξόριστον τοῦ ἰταλικοῦ ἐδάφους. Τὸ δωμάτιον ἦτο κατὰψυχρον, διότι τὸ πῦρ ἔλειπε, μὴ ὑπαρχόντων ξύλων, καὶ τὰ ξύλα μὴ ὑπαρχόντων εἴκοσι σολδίων. Ὁ Λεονῆς, ὥσει παράφρων ἔλαβε τὴν διασκευασθεῖσάν του Κλεοπάτρην καὶ σχίσας αὐτὴν ἔρριψε τὰ τεμάχια εἰς τὴν θερμάστραν καὶ ἤναψε πῦρ· ἔπειτα ὡς ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ ἰδέας τινος εὐχαρίστου, ἠγέρθη, ἐνηγκαλίσθη τὴν γυναῖκά του χύνων δάκρυα ἀπελπισίας, καὶ τῇ εἶπεν.

— Ἀγάπα με πάντοτε, θὰ ὑπάγω νὰ ζητήσω χρήματα, αὔριον θὰ ριφθῶμεν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων. Γύνοι μου παρακάλεϊ τὸν Θεὸν δι' ἐμὲ!

Καὶ ἐξῆλθεν ἀποκρούων τελευταίαν τινα θωπείαν τῆς ἀπηλπισμένης γυναικὸς του· κατέβη δι' ἐνὸς σχεδὸν ἄλματος τὰ τέσσαρα ὀροφώματα, ἐπαναλαμβάνων ὡς οἱ παράφρονες εἰκοσάνκις τὸ αὐτό. «Δὲν θὰ ἐξέλθῃ αὐτή! Δὲν θὰ ἐξέλθῃ αὐτή!»

Ὁ χειμὼν εἶχε σπείρει ὅλας τὰς ἀθλιότητας αὐτοῦ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. Ἦτο μία ἐκ τῶν ἀνθρωποκτόνων ἐκείνων ἐσπερῶν, αἵτινες εἰσὶν οὕτως εἰπεῖν προσωρισμένοι ὅπως καταδικάσωσιν εἰς θάνατον ὅλους τοὺς ὑποτελεῖς τῆς πείνης καὶ τοῦ χρέους. Ὁ βόρβορος, ὁ πάγος, ἡ βροχὴ, ἡ ἀναγελυμένη χιών, ἡ κατὰψυχρος αὐρα, ἡ κατὰπυκνος ὀμίχλη, ὅλοι τέλος οἱ θησαυροὶ τῆς τοῦ πόλου ἀποθήκης ἦσαν ἐπισσεωρευμένοι εἰς τοὺς Παρισίους. Ἡ φύσις εἶχε περιβληθῇ ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν ἀθλιότητων τὸν πένθειμον μανδύαν της, καὶ οἱ δυστυχέστεροι ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠδύναντο νὰ ἀτενίσωσι πρὸς τὸν οὐρανόν, διότι δὲν τὸν ἔβλεπον.

Ὁ Λεονῆς ἔτρεχε μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ τὴν ὁποίαν οὐδὲν πρᾶγμα ἐδύνατο νὰ διασκεδάσῃ, φθάσας δὲ εἰς τὸ βουλευτῆριον τῶν Καπουτζίων καὶ σταθεῖς, εἶπεν. «Ἐδῶ εἶνε μέρος καλόν».

Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην οἱ πλούσιοι μετέβαινον εἰς τὸ θέατρον, ὅπως ἐπιδειχθῶσιν εἰς τὰ θεωρεῖά των καὶ χειροκροτήσωσι τοὺς ἀριστοτέχνους. Ἡ γραμμὴ τῶν ἀμαζῶν ἠκολούθει τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ τοῦ βουλευτηρίου, ἐκπέμπουσα φῶς ἐκ τῶν πολυτελῶν φανῶν αὐτῆς.

Ὁ νέος μουσικὸς κατὼπτευσε μακρόθεν ὄχημα λαμπρὸν, συρόμενον ὑπὸ ἵππων πλουσιῶς κεκοσμημένων καὶ διοικούμενον ὑπὸ ἡνιόχου, κεκαλυμμένου μὲ πλουσίαν διφθέραν.

— Θεέ μου, εἶπε, δὸς εἰς τὴν γυναῖκά μου τὸ θάβρος νὰ ζήσῃ.

Καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ θυλακίον του ἦτον ἐφωδιασμένον μὲ πολλὰς ἐπιστολάς ἐπ' ὀνόματί του, κατέβη ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιον καὶ προσποιηθεὶς ὅτι ὠλίσθησεν ἐπὶ τοῦ πάγου, ἔπεσε πρὸ τῶν ἵππων τοῦ πλουσίου ἐκείνου ὀχήματος.

Οἱ ἵπποι ἐκπλαγέντες, πρὶν ἢ τοὺς κρατήσῃ ὁ ἡνιόχος, ὠπισθοδρόμησαν πρὸς τὰ ὀπίσω· δύο δὲ ὑπνέται ἐσπευσαν εἰς τὴν ὁδὸν ὅπως ἐγείρῃσι τὸν δυστυχῆ Λεονῆ, ὅστις χαμηλοφῶνως ἐψιθύριζεν — «Ὁ Θεὸς θέλει νὰ ζήσω.»

Τότε ἡ θυρὶς τοῦ ὀχήματος ἠνοιχθῇ καὶ ἀνθρωπὸς τις ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἀνῆκων εἰς ὑψηλὴν τάξιν, ἀναμυχθεὶς μὲ τοὺς ὑπνέτας, ἠρώτησε τὸν Λεονῆ μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος, ἂν ἔπαθέ τι.

— Ὁχι, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, δὲν ἐπληγώην.

Καὶ προσέθηκε χαμηλοφῶνως· «Κατὰ δυστυχίαν».

— Εὐαρεστήθητε ν' ἀναβῆτε εἰς τὸ ὄχημά μου, τῷ εἶπεν ὁ κύριος, διότι βεβαίως θὰ ἐφοβήθητε, καὶ θέλω σᾶς ὁδηγήσει εἰς τὸν οἶκόν σας. Ἡ ὁδὸς τὴν ἐσπέραν ταύτην εἶνε λίαν ὀλισθηρὰ καὶ κινδυνώδης.

Ὁ Λεονῆς, μὴ δυνάμενος νὰ ἀρνηθῇ, ἐδέχθη τὴν προσφορὰν καὶ ὠδηγήθη εἰς τὸν οἶκόν του. Καθ' ὃδον ὅμως ἐλθὼν εἰς συνδιάλεξιν πρὸς τὸν ξένον, διηγήθη τὰ κατ' αὐτὸν, μὴ τολμήσας ὅμως νὰ ἐξομολογηθῇ καὶ τὰ αἰτία, ὑφ' ὧν ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς αὐτοκτονίαν, ὥστε νὰ προκαλέσῃ οὕτω συνδρομὴν εἰς τὴν γυναῖκά του ὑπὸ τοῦ πλουσίου ἐκείνου, ὅστις ἤθελε γίνεαι ἀκούσιος φονεὺς αὐτοῦ.

— Εἶμαι ὁ κόμης Στέφανος Κ., εἶπεν ὁ κύριος ἐκεῖνος, ὅτε ἐσταμάτησε τὸ ὄχημα πρὸ τῆς οἰκίας, ἐν ἣ κατῴκει ὁ Λεονῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ λυπηρὸν συμβάν, ὑπερ ὑπέστητε, πιθανὸν νὰ ἔχῃ συνεπειάς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς προσφέρω τοῦτο... ἐν παλαιόχαρτον.

Καὶ ἔθηκε τραπεζικὸν γραμματίον πεντακο-

σίῳ φράγκων εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Λεονῆ, ὅστις ἀπέκρουσεν ἐνεργητικῶς τὸ προσφερόμενον δῶρον.

Ὁ κόμης ἐπέμεινε καὶ ἡ πάλῃ ὑπῆρξε πεισματῶδης· ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τοῦ οἰκοδεσπότου τὸν ἠνάγκασε νὰ παραβῇ τοὺς ὅρους τῆς λεπτότητος, καὶ τὸ πρόξενον σωτηρίας ἐκείνο γραμματίον ἐγένετο δεκτόν.

Ὁ Λεονῆς ἀνέβη βραδέως τὴν κλίμακα διὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς παραχῆς του καὶ τακτοποιήσῃ τὸν ἱματισμόν του. Ἐγύετο τὴν ἡδονὴν τῆς νεκραναστάσεως καὶ ἀνέβαλλεν εἰς τὴν ἐπιούσαν τὴν μέριμναν τοῦ νὰ προετοιμάσῃ νέον μέλλον, διότι εἶχε διασκεδάσει τὰς στενοχωρίας τοῦ ἐνεστώτος, χάρις εἰς ἀπροσδόκητόν τινα περίστασιν.

— Ἰπάρχουσιν ἀκόμη φίλοι, εἶπεν εἰς τὴν γυναῖκά του μὲ τόνον φυσικόν· δὲν θὰ παραιτήσωμεν τὸν ἄθλιον αὐτὸν οἶκον, τοῦναντίον θὰ κατοικήσωμεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη.

Ἡ Γεσουάλδῃ ἐπῆδα ἐκ χαρᾶς καὶ ἐζήτησε ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν σύζυγόν της. Οὗτος δὲ, προσλαβὼν ὡς βοηθὸν τὸ ψεῦδος, ἐφεῦρεν ἱστορίαν, καθ' ἣν ἀρχαῖος τις συμμαθητὴς του τῷ ἐδάνεισε τὸ τραπεζικὸν γραμματίον τῶν πεντακοσίων φράγκων, τοῦτέστι μίαν περιουσίαν.

Τότε ἡ νέκ γυνὴ ἔλαβεν ἥθος περίλυπον, καὶ ἔδειξε τὴν θερμάστραν, ἥτις εἶχε κατακαύσει τὴν διασκευασθεῖσαν Κλεοπάτρην.

— ὦ! εἶπεν ὁ Λεονῆς, ἡ ἡμέρα αὕτη μὲ ἀνεγέννησεν, ὑποδείξασά μοι ὅτι ἡ θέσις τοῦ συνθέτου τῶν μεγάλων μουσικῶν συμφωνιῶν εἶνε ἀχρεΐα. Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλω ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μυθιστοριογραφίαν ἢ εἰς τὴν συγγραφὴν πραγμάτων ἀστυκῶν. Ὁ Θεὸς μὲ διέταξε νὰ ζήσω, καὶ θέλω ζήσῃ διὰ σέ, ἕως διὰ μίαν ἡμέραν καὶ δι' ἐμέ. Ὅπως δὴποτε ὅμως πρέπει νὰ μιμηθῶ τὸν φίλον μου Σάνδερ, ὅστις ζωγραφίζει ἵππους, ἀφοῦ ἐζωγράφησε τοσοῦτον μεγάλα πράγματα. Ἐχω ἐκ φύσεως ἐπίδοσιν εἰς τὴν ἀντιγραφὴν, καὶ ἐξ αὐτῆς δύναμαι νὰ ζήσω. Ἡ ἐν τῇ ὁδῷ Ρουσσῶ οἰκία αὕτη θέλει ἴδῃ δις τὸ αὐτὸ εἰς ἕνα αἰῶνα, θέλω ἀντιγράψῃ τὰς μουσικὰς τῶν ἄλλων, παραλείπων νὰ συνθέτῃ ἐγὼ τοιαύτας, καὶ θὰ πράττωμεν ὅ,τι καὶ ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσῶ μὲ τὴν γυναῖκά του, θὰ τρώγωμεν δηλαδὴ εἰς αὐτὸ τὸ παράθυρον καλὰ προγεύματα μὲ κεράσια τοῦ Μοντμορενσύ, καὶ βόειον ψυχρὸν ἡγορασμένον ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς γωνίας.

— Τώρα ναί, εἶπεν ἡ Γεσουάλδῃ ἀκτινοβολοῦσα ἐκ χαρᾶς. Ἰδοὺ ὁμοιάσεις ὡς ἀνὴρ, καὶ ἐγὼ γνω-

πρίζω κάλλιστα νὰ βράπτω καὶ νὰ κεντῶ, καὶ ἀγαπῶ πολὺ τὴν ἐργασίαν. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι θὰ ἤμεθα πλουσιώτεροι τοῦ Ρουσώ, διότι ἡ γυνὴ του, εἶπεν ὁ Κ. Σάνδερ, ἦτον ὀκνηρά.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Λεονῆς γελῶν τὸ πρῶτον ἤδη ἀπὸ δεκαπέντε ἡμέρας, πολὺ ὀκνηρά καὶ δὲν καθίστα τὸν σύζυγόν της πολὺ εὐτυχῇ.

— Διότι ὁ σύζυγός της ἦτο πτωχός, δὲν ἔχει οὕτως; ἠρώτησεν ἡ νέα γυνή.

— Πιθανόν, φίλη μου, διότι γενικῶς αἱ γυναῖκες δὲν ἀγαπῶσι σύζυγον πτωχόν.

— Εἰς Γαλλίαν;

— Εἰς Γαλλίαν καὶ παντοῦ, ἀγαπητὴ μου Γεσουάλδῃ· ἀλλὰ σὺ θὰ μὲ ἀγαπᾷς;

— Ὡς σὲ ἀγαπῶ ἔτι περισσότερον διότι βλέπεις ὁ πλούσιος σύζυγος δὲν ἀνήκει ὀλόκληρος εἰς τὴν γυναῖκά του, ἔχων πολλὰς αἰτίας ὅπως τὴν παραμελῇ.

Ἡ σύμβασις λοιπὸν αὕτη τοῦ ἔρωτος, τῆς πενίας καὶ τῆς φιλεργίας συνεφωνήθη τοιοῦτοτρόπως καὶ θρησκευτικῶς ἐτηρήθη.

Ὁ βραβευθεὶς ἐν Ρώμῃ, ὁ συντάκτης τῆς ἀνεκδότου Κλεοπάτρας, ὁ Λεονῆς Ρ. ὑπῆρξεν ἔκτοτε καὶ εἶνε ἀκόμη σήμερον ὁ καλλίτερος τῶν ἀντιγραφῶν τῆς μουσικῆς. ἔχει δὲ δύο τέκνα καὶ τοῖς ἔδωκεν ἐπάγγελμα, ὕπερ τὰ ἀπομακρύνει πάσης ὁδοῦ ἀγούσης εἰς Ρώμην.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Π. Γ. Α.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἡ Κόλασις τοῦ Δάντου, ἐξελληνισθεῖσα ἐμμέτρως, καὶ μὲ σημειώσεις ἐξηγηματικὰς, ιστορικὰς καὶ φιλολογικὰς ἀναπτυχθεῖσα κατὰ τὰ πέντε πρῶτα ἄσματα, ὑπὸ Παραγιώτη Βεργωτῇ Κεφαλλήνῳ.

Ἡ ὑπὸ τοῦ εὐπαιδευτοῦ νέου Βεργωτῇ ἐπιχειρηθεῖσα μετάφρασις ἐνὸς τῶν δυσκολωτέρων ποιητῶν Ἰταλῶν, εἶναι ἀρκούσα μαρτυρία τῆς φιλοπονίας καὶ τοῦ περὶ τὰ καλὰ ἔρωτος νέου ὀργῶντος πρὸς τὰς φιλολογικὰς ἀσκήσεις. Τὰ ἐν τῇ ἀναγγελλομένῃ μετάφρασει προλεγόμενα, ὡς καὶ μικρὰ περὶ ποιήσεως πραγματεία προταχθεῖσα, δεικνύουσι νέον μελετήσαντα πλεῖστα ὅσα καὶ δυνάμενον νὰ ἐκθέτῃ τὰς ἰδέας του μετὰ τινος λογικῆς τάξεως πρὸς δὲ μετὰ ἱκανῆς σαφηνείας καὶ χάριτος. Ὁ ἡμέτερος μεταφραστὴς ὡς ἀρμοδιωτέραν πρὸς παράστασιν τῶν εἰκόνων τοῦ ποιητοῦ

γλῶσσαν, ἔκρινε τὴν δημοτικὴν καὶ ταύτην προὔτιμησε τῆς τῶν λογίων καθαρευούσης, οἱ δὲ στίχοι του εἰσὶν οἱ δεκαπεντασύλλαβοι ἀνομοιοκατάληκτοι. Δὲν ἔχομεν ἤδη σκοπὸν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ αὖθις τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, φρονούμεν ὅμως ὅτι καὶ ἂν ἡ καθαρεύουσα γλῶσσα δὲν εἴναι ἡ ἀρμοδιωτέρα εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους, οὐχ' ἦττον ὅμως ὁ μὴ πικραδεχόμενος αὐτὴν, εἴτε ὁ θέλων νὰ γράψῃ γλῶσσαν ἐννοουμένην παρὰ πάντων, ὀφείλει καὶ οὗτος νὰ τελειοποιῇ καὶ ἐξευγενίσῃ τὸ ὕψος τῆς γλώσσης τὴν γράφει.

Ἡ στιχουργία τοῦ μεταφραστοῦ, εἰ καὶ ἐλευθέρα τῆς ὁμοιοκαταληξίας, πάλιν προσκόπτει ἐνιχυοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὅπως μεταφράσῃ τις εἰς στίχους ποιητὴν ξένον, ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ μεγίστην εὐχέρειαν καὶ ἔξιν περὶ τὸ στιχουργεῖν. Τὸ νὰ ἐκφράσῃ τις ἰδίᾳς ἰδέας διὰ στίχων δὲν εἶναι τόσον δύσκολον, ὅσον τὸ νὰ μεταφέρῃ τὰς ἰδέας ἄλλου, καὶ μάλιστα τοῦ Δάντου, τοῦ τολμιοτέρου περὶ τὴν ἐκφρασιν ποιητοῦ.

Ἄλλ' ἐκφέροντες τὰς ἀνωτέρω κρίσεις ἡμῶν, οὐχ' ἦττον ὅμως ἐπαινοῦμεν τὸν φιλόπονον μεταφραστὴν, ὅστις καὶ τοι ἔχων νὰ παλαίσῃ πρὸς τοσαύτας δυσχερείας δὲν ἀπέκαμεν ἂν δὲ τὸ ἔργον δὲν ἀπέβῃ τέλειον, ἀποδοτέον εἰς τὸ δυσχερὲς αὐτοῦ· ἀείποτε ὅμως ἔσεται εὐγενὴς φιλολογικὴ ἀπόπειρα γενομένη ἄνευ ἐγωῦσμου καὶ ἀξιώσεων.

Γ.

Προφητικὸν Ἀθηναϊκὸν ἡμερολόγιον τοῦ διασήμεον ἀστρονόμου Καζαμία, μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1866 κ. τ. λ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν τέχνων Ἀρδρέου Κορομηλᾶ.

Ὁ Καζαμίας ὁ ταλαίπωρος αὐτὸς Καζαμίας, ὁ διὰ τὰς ἀμαρτίας του θάνατος ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν κατασταθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τῆς ὑπὸ τοῦ γήρως καταβληθείσης Πυθίας, ὁ ποικιλοχρόους στολὰς κατ' ἔτος ἐνδυόμενος καὶ ὑπὸ μοσχομαγκῶν εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενος, μετὰ πολλὰς περιπλάνησεις καὶ βάσανα εὔρε τέλος πάντων ἐφέτος ἄσυλον ὑπὸ τὴν φιλόξενον στέγην τοῦ Ἀλθώτα, καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἔγεινεν ἀγνώριστος. Ὁ καλὸς Ἀλθώτας τὸν ἔλουσεν, τὸν ἐκτένισε, ἀντεκατέστησε τὰ χονδρὰ καὶ ρυπαρὰ αὐτοῦ ἱμάτια δι' ἄλλων εὐπρεπεστέρων, ἐκάλυψε τὰς τυλώδεις χεῖράς του διὰ χειροκτίων καὶ τὸν παρουσίασεν εἰς τὰς συναναστροφάς.

Τί θὰ εἰπῇ νὰ πῶσι τις εἰς καλὰς χεῖρας!